

преводи“. Разликите спрямо други преводи на испански са тъй осезаеми, че съм склонен да изключа възможността за просто допълнителна обработка.

Но да минем към писмото на Киньонес от 20.4.1981 г.:

„Уважаеми другарю Стоянов,

Отговарям на писмото Ви от март, отнасящо се до големия поет Никола Вапцаров.

1) Четох за пръв път две Вапцарови стихотворения в неделната притурка на ежедневника „Ел сигло“, официален орган на Чилийската комунистическа партия. Това бе някъде около 1968 г. Това кратко прощално стихотворение към съпругата му го използвах нееднократно в моите часове по литературознание и имаше много добър прием сред студентите ми заради щедростта си и покъртителното послание, документалния си тон и истинността на своя език и напраща. Аз свързвах неведнъж това стихотворение с „Репортаж, писан с примка на шията“ от Юлиус Фучик, като изкази на световиждането и закатката на един революционер.

2) За „Бойна поезия“ струва ми се, че използвах една Вапцарова антология, направена в Куба през 1971 г., която ми зае костариканският писател Хоакин Гутierrez. Струва ми се, че в Аржентина, не знам дали издателство „Плстина“ (?) или „Картаго“, или „Лаутаро“, бяха направили през шестдесетте години друг Вапцаров сборник.

3) Доколкото аз знам, Вапцаров се появява в антологията „Българска поезия“, издадена в Хавана през 1974 г., и в антологията, наименована „Щурм на небето“ (Хавана, 1975).

4) Тази антология „Бойна поезия“ (не мога да се начудя, че Вие я знаете) е плод на моите учебни часове по литература и на моите търсения на комунист. Бе направена с известна припряност и има други ограничения, произтичащи от злощастния момент, който изживяхме в Чили вече в края на 1972 г. Затова липсват там някои имена, и ако се преиздаде, не бих пропуснал да включа например Луи Арагон, Рафаел Алберти, Хо Ши Мин, Иржи Волкер. Но тъй като се намират в „Бойна поезия“, са големи социални поети. И тъкмо затова включих там Вапцаров. На второ място, става въпрос за един пролетарски поет и борец антифашист.

С молба да ме извините, че малко можах да Ви кажа, и желяейки Ви много успехи във Вашата работа (Вапцаров го заслужава), много братски Ви поздравява Г. Киньонес.

Освен че Киньонес засвидетелства Вапцаровата поява в Чили около 1968 г., писмото му е особено ценно с това, че авторът е изненадващо добре осведомен за неговите издания в Испаноамерика, което сочи жив и траен интерес към делото на българина. Още повече, ако се съобразим с обстоятелството, че Киньонес ми е писал в изгнание. Да беше в родината си, навярно щеше да предостави други и по-точни данни. А случаят с Хоакин Гутierrez (от Коста Рика), който предоставя на Киньонес (от Чили) сборник, излязъл в Хавана (Куба), очебийно потвърждава, че из огромната испаноезичност книгите се движат по съвсем неведоми пътища и стигат до съвсем неочаквани места. Това означава, че за Вапцаровото присъствие в нея можем да се водим по точките, където са печатани работите за и от него, обаче не бива да се придържахме изключително към тях, а да ги смятаме за огнища на излъчване.